

Nro. 25.

A' FELS. R. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENCEDELMÉBŐL.

Kelt Bétsbon, Pénteken Mártziusnak 6 ik napján
1802-ik éftendőben.

B é t s.

Nagy méltóságú Semsei Semsey András Cs. K. udvari Tanácsos és a' Fels. törvénye. Kir. Tábla Elbülője, vagy Király képét viselő Perloialis Ur helyett, az eggyestli Fels. Csász. Kir. udvari Kamarához *Mélt. Mihos László* Cs. K. Tanácsos urat méltóztatott Fels. Urunk Udvari Consiliarissá és Referendariussá tenni:

A' Konstantinápolyi Cs. Kiralyi Internuntzius Titok Tanácsos *Báró Herbert* Ur, ezen Követségi méltóságnak 22 éftendeig való birásán, a' múlt Fébr. 22-dikán ki múlt a' világból; ennek helyébe az U. v. Státus-Kancellariában lévő Titok Status-Offiziális *Stürmer* valóságos

b b

Udv. Tanatsos Úrat, méltóztatott Császár eö Fel-
sége ki nevezni.

Török Birodalom.

Még az Afrikai barbarus vidékekre is által kezdett sugárólni a' mostani politikai izelidségnek és türedelemnek kellemetes napja. — A' Török Császár, mint a' Tripolisi, Algieri, és Tunisi, tengeri tolvaj Fejedelmek oltalmazójok, olyan parantsolatot küldött ezekhez, hogy ennekutánna mikor valamely hajót el zsákmányolnak, tsak az azokon talált portékákat tegyék magokévá, az embereket pedig botsáffák szabadon: mostani kerésztyén rabszolgáikat is pedig, 2 hónapok alatt mind botsáffák el. — Hasonló képpen szoroffan meg tiltotta a' Császár a' rabszolgáknak Egyiptomba való bévétettetédeket, minthogy a' Beyk katonái, a' Mammelukok, ezekből szoktak vólt válni; a' Beykből pedig nem akar többé semmit tudni a' Török országlószék.

A' Konstantinápolyban lévő Frantziák most már szabadon hordozzák itt a' nemzeti kokárdát, a' nélkül, hogy a' Törököket meg bontránkoztatnák.

Még máig sem szabadították fel az Anglusok az Egyiptomi partokat a' meg szállás állapotja alól. Az ólta, hogy a' Beyk miatt Alexandriánál az Anglus és Török Komendánsok között a' tudva lévő egyenetlenség támadott, tsak egyetlen egy hajó érkezett onnét Konstantinápolyba, az is tsak valami kevés teréhvél.

Orosz Birodalom.

Az I. Sándor emberi jó szívet egyebek között tsak ez a' még tavaly Gróf Romántzoffhoz botsátott parantsolatja is elegendően bizonyítja: — „

„Eleinten csak a' köz hírből esett értésemre, hanem azután tudakozódás és utánna való jártatás által valósággal is meg győztettem a' felől, hogy a' Moskauba vivő út, a' melly kevéssel az én oda való menetelem előtt igazított meg, nem minden utazók előtt volna egészen nyíltva, minthogy annak fele csak egyedül az én számomra tartódván, minden más utazóknak csak a' másik felén kellene menni, kik is tehát ezen rozíz út miatt felette sok alkalmatlanságoknak és kedvetlenségeknek volnának ki tétetve. Tudom azt is, hogy ez az én gondolkozásom módjával egészen ellenkező rendelés, nem a' Gróf kormányozása alatt tétetett: melyre nézve nem is egyébért irtam a' Grófhhoz, hanem csak, hogy az ezen úttisínálásra ki rendeltetve lévő tiszviselőknek adja értékre, mely vigyázatlanul tselekedtek ők ezen történetben, és mely igen erőssen el felejtkeztek erről a' princípiumról, hogy: valamilyen szükféges dolog az utakat jó karban és állapotban tartani, éppen ilyen illendő és igaffágos, hogy azoknak mindenek, minden rangra és méltóságra való tekintet nélkül, szabadon hasznát vehessék. Reméllem, hogy a' Gróf kormányozása alatt, az utazók kárára, és az olyan jusokra nézve, a' mellyeknek mindenkkel közöknek kell lenni, semmi e' féle történetek nem fogják magokat elő adni.“

Nagy Britannia.

Hat Anglus pattantyusok a' Sz. Hélena szigeten lévő őrző seregéből, el akarván szökni ezen szigetről, rettenetes történeten mentek keresztül. Egy indulófélben lévő hajóval, a' ki Amerika felé akarta útját venni, titkon meg égygyeztek, hogy vegye fel őket a' hajójára. Hogy valamilyen képpen ki ne tudódjon fel tett zéljok, egy olyan

hajón, a' milyennel a' tzehalakat szokták fog-
ni, magok előre ki eveztek a' szigetről, és a' ne-
vezett hajóft bizonyos távolfágra akarták bé vár-
ni. Tsak 25 font kényeret, egy korsó vizet, egy
Kompaszt, és egy tengeri mappát vettek magok-
hoz. Azt gondolták, hogy ezzel a' készüllettel
bé várhatják a' hajót, a' mélynek már nem volt
egyéb mire várakozni, hanem tsak vatsmatskáit
fel szedni. El nem érkezvén ez más nap délig,
arra határozták magokat a' szökevények,
hogy az *Ascensio* nevü szigetnél várják azt
bé, tudván, hogy oda szándékozik. Azonközben
meg kezdett fogyni az eleségek; napjára mártsak
2 löt kényér és két kalán viz járt egynek - egy-
nek: a' 16-dik nap már semmijek se volt. Egy
darabig Bambusnádat rágtsáltak: azután a' tsiz-
májok talpját ették meg. A' 20-dik nap, a' melly
1799-ben Jul. 1-ső napja volt, egy díznohalat
(delphint) fogtak; a' mellyért nagy fohászkodás-
sal hálátadtak az Isteni gondviselésnek. Hanem
4 napok alatt ezt is az utólsó falatig el költö tték:
a' midőn tanátskozván, hogy mi tévők legyenek,
hármán abba égygyeztek meg, hogy a' hajót
fel fordítván, 's magokat a' vízbe ölvén, vessé-
nek véget reménség nélkül való kínos életeknek,
hanem a' más hármak ellentállottak. Jul. 5-di-
kén sorsot húztak, hogy melyik áldozza fel ma-
gát a' többeknek életben való maradasásokért.
A' sors azt érte, a' ki a' többeket az el szökésre
rá beszéllette volt, a' kit *Kinnon Márkusnak*
hívtak. Abba égygyeztek volt meg, hogy az, a'
melyiket a' sors érni fogja, maga magán eret
vágni kéntelenítették, 's vére el folyván, és meg
halván, a' többeknek eledelül szolgáljon: mely-
hez képpst *Kennon*, egy szeget egy kövel meg
hegyessítven, azzal, lábain, karjain, és nyakán
eret vágott, és egy fertály óra alatt meg holt.
Egy *Brighthouse* nevü szerentsétlen bajtársa, vet-

te a' késit, és a' *Kinnon* tzombjából, még minek-
előtte meg hült volna, egy darabot le kanyari-
tott, 's egy fzegre fel akasztotta. Három óra
mulva minyjok ettek ezen darabból, és 2 nap
érték meg véle. Hogy a' hólt testet a' rohdás-
tól meg oltalmazhassák, minden 2 órában egyszer
a' tenger vizibe mártották. Jul. 8-dikán száraz
földhöz jutottak, a' hol egy rószsz fordulást ta-
lálván tenni, fel fordúltak, kettejek oda vezett,
hárman ki úsztak. Itt ki pihenték magokat, 's
azután St. Salvador szigetére, és végre Lisa-
bonba küldötte el őket a' Portugallus Kormá-
nyozó.

Német Ország.

Annak a' költségnek, a' melybe a' Pruszszus
katonaságnak tartása Hannoverának került az
alatt, míg az ezt meg szállva tartotta, fele ró-
szét magára vette az Anglus Király.

Romából a' Pápától egy megdicséző levél ér-
kezett Párisba Kárdinális Caprara eő Eminentzi-
ájához, ki is azt Talleyrand külfő Ministerre
bízta, hogy a' Moguntziai Választó Fejedelemhez
Aschaffenburgba küldje, a' ki azt azon engedel-
messége által nyerte a' szent széktől, hogy a'
Rénuson túl lévő Püspöki jussairól le mon-
dott.

A' Máintzi Préfektus parantsolatjára már
jó ideje, hogy a' Máintzi fogházban tartatik Mayer
nevezetű Frankenthali lelki atya, azért hogy *Ott-
weiler* Gróf Kisaszfzont, anyja akarata ellen egy
Komédiás urral öszsze adta.

Meg jegyzésre méltók azok a' Romai idő bé-
li ritkaságok, a' mellyeket *Nouwied* vidékein ta-
láltak a' földben: — „*Biber* mellett egy magas-
satskán fekvő lapájon (így szoll a' dologról ki-
jött hirdetés), a' szántóföldek alatt a' föld alá

temettetve hevernek egy Romai városnak és várnak omladékjai. A várnak négy szegeletű formája van; 631 Réusai lábnyom széles, és 840 lábnyom a mélysége. A várfalak 5 láb szélességűek, és oltalmazásnak okáért voltak építetve. Mind belől a kerítésen, mind azon kívül, nagy házak omladékjai találtak. A többek között még 1791-ben, egy pompás épületnek belső részzeit vétetvén gondos vizsgálás alá az Országglószék, feles régi ritkaságokat találtak benne, a melyekből egy egész Kabinétumot állítottak már fel Neuwiedben. Tavaly egy Romai kised templomra találtak az ásók.

Elegyes Dolgok.

Páris, Mártz. 11 = dién. — A Megtartó Tanács már ki nevezte a Nemzeti laifromról a Tribunátus 20 új tagjait. Két igen nevezetes emberek találtak közöttök, u. m. *Bonaparte Laccian*, és *Ex-Direktor*'s *Ex-Hadi Minifler Carnot*. A többeknek neveik, leg alább előttünk, isméretlenek.

Chaptal belső dolgokra ügyelő Minifler a *Rambouilletti* mezei gazdasági major kertjébe egyéb ritkaságok között úgy nevezett *Viaszfát* (*Mirica cerifera latifolia* Lin.) is plántáltatván, és szaporittatván, már az idén 16 fák feles magot és jövendőben el plántáltatható tsemeteket szolgáltatnak. *Bimbo* gyümöltseiből ezen fának, zöldellő viaszgyertyát készitenek, a melynek lángja nem csak igen szép tisztán világol, hanem kedvesen is illatozik a szobában. *Tessier* polgár, bővebb le írta fog rolla ki adni.

A Brüszzeli régi nagy apátza *Klaftromban* mostan 3 ezer volt apátzak vonták meg magokat, és tsipkekötéssel keresik sanyaru élelmeket: melynek szükvólta annyival keservebben esik sze-

gényeknek, hogy csak napról napra való szükségüket is alig érik bé véllé, pedig többire minyájan régi fő méltoságu házából vették eredeteket.

A' halhatatlan emlékezetű *Dolomicu* hátra hagyott Olasz országi jegyzései között olvastatik ez az igen szívre ható történet. *Oppido* nevű helységben, a' mely a' *Vesuvius* tűzokádó hegy környékének éppen azon részén esik, a' hol abban az időben a' földrendülés leg irtóztatóbban kegyetlenkedett, egy alkalmatossággal egy ifju, szép, viselős aszszony a' ház omlása alá temetett, de úgy, hogy nem nyomattatott ölszfe. A' férje harmincz óra múlva meg találta, még pedig ki beszélnetetlen örömeire életben és épségben. Már a' 9-dik hónapban lévén viselős, a' ház alól való ki vonattatás után néhány óra múlva le betegült, és szerentsésen szült. *Dolomicu* néhány elzindökkel azután ott járván, meg látogatta ezt a' házas nárt és így szolván az aszszonyhoz: — *Ugyan mit gondoltál te azon rettenetes órák alatt? — Varakozásban voltam! —* ilyen feleletet vett az aszszonytól — melynek értelmét kinek kinek önnön érzekenyfége magyarázhatja meg.

Bonaparte Konzulnénál is audiantziája vala a' Párisban lévő Követek feleségeiknek, a' kik nékie renddel bé mútattak; 's ki ki közzüllök hasonló képpen bé mútatta a' nemzete béli véllé itt lévő aszszonyaságokat is.

Cs. Kir. Generál Ferraris az Első Konzul által ki töröltetett az emigránsok' laifromából, és jolságait is visszfa kapta, a' melyek még el nem adattattak. A' mellyek már el adattattak, el adva maradnak.

Az Egyiptomi utólsó környülálláfoknak továbbbi mozgatasát nem akarja engedni az Első Konzul. Gen. *Reynier* közeléb is jelentést tett az Országlószéknél, és azt kívánta, hogy az ő Me-

nouval való Egyiptomi perlekedéseinek meg vizsgálása. Biztatlalék egy hadi Itélőszékre: hanem az Első Közpól azt javasolta néki, hogy már most, miutánna az az ország Frantzia országra nézve különben is el veszett, éppen a' tzellet ellenkező lenne az ott folyt trivonsfokat újra fel eleveníteni, annival is inkább, minthogy abból azon Generállok között, a' ki az Egyiptomi expedízióban jelen voltak, új egyenletlenség fognak következni.

Külfő Minifler Talleyrand egy nagy palotát építtet és ékesített Párisban, a' melyben éppen azon módon, mint hajdan a' Királyi ország-lás ideje alatt, fognak a' diplomatikus vendégségekenni, vagy más szókkal, ezen palotában fog a' Frantzia ország-lóllek emekutánna az idegen Hatalmsfagokkövetainek vendégségeket bálokat adni. A' Közsé Irkellfőköt s alkalmasfággal már ebben fogja Talleyrand az első ebédet adni.

Straszburghól, Máj 7. 14-diken — Különös dolog történt ezen napokban itt az úgy nevezett *Sigintháiban*. Két, egy 3. és egy 4. elzítendős fiú és léány gyermekek *Solbach* nevű faluból, mint-ha csak el tűntek válna, oda lettek. Szüléik egész nap keresték őket, de semmi nyomokba nem akadhattak. Az este eljövén, a' harangok három szomszéd falukban fére verettek, és a' lakosok sok százan, pistolyoson, shtákkal, és lámpásokkal a' hegyekre gyermekek keresésire indultak. Végrezetre 9 óratájban egy kutya a' nyomokra találván, fiereintsésen el vezette az emberket egy magas hegyre, a' hol a' hóban, özfűze ölelkezve, alvva találták gyerkötzéket. A' léány lézei még meglehetős melegék voltak, hanem a' fiú már jó részint meg merevedett volt. Gondótharó aképpen ezen kutyának szolgálatja nélkül örökre oda maradtak válna szégények. Egyfzeribe nagy

örömkialtas és lövöldözés tódadt a' hegyeken, a' gyermekeket fel éléztették, 's enniek és in-nyok adtak:

Magyar Ország,

P e s t.

A' Törvényesen egygyé lett Tek. Pest, Pilis és Solth Vármegye T. Rendjei közönséges gyűlést tartván itten, leg előbb is Nádor Ispány ö Kir. Hertzegségének azon irását olvasták fel, a' melly által ö Fő Hertzegége a' T. N. Rendeknek Cs. Kir. Kamarás és K. Helytartó Tanácsbéli Tanácsos Gróf Szalai Barkótzty Ferentz ur ö Nagyságának ezen T. Vármegye Adminisztrátorává lett neveztetéséről, méltoztatott jelentést tenni. Örömmel meg értvén ezt a' T. Rendek, azonnal egy követséget rendeltek ki, olyan rendeléssel, hogy Budára által menvén, az uj Adminisztrátor urat, választatásán lett örömmel való eltelések felől tegye bizonyossá, és N. gyűléseken való megjelenésre hívja meg, 's oda kísérje el. A' Követléggel egygyütt Mgos Adminisztrátor urunk is bé érkezett gyűlésünkbe, a' hol fő Ispányi székébe ülén, egy, élő magyar szavakkal el mondott, fontos és gyökeres beszéd által köszöntötte a' T. Rendeket, a' mellyet a' tisztelt T. Vármegye Fő Notáriussa Titt. Onodi Sigmund úr, a' Tekint. Státusok és Rendek nevében hasonló érdemes és fontos beszéddel fogadott. A' melly, mind a' szép magyarságért, mind pedig az erköitsi tulajdonságok sinormértékének tárgyához képpelt, az egész Nemzet eleibe méltó Beszédeket, a' M. Kurir is ki fogja a' jövő posta napon hirdetni.

Az után a' következő D. etának öfzize hivatását illető Királyi levelek olvastattak fel, 's a' követeknek ada'andó utasításoknak ki dolgozására egy Komissió neveztetett ki.

Az Ország gyűlésre Pofonban menendő követeknek ezen T. Vármegye részéről Tek. Laczkovics György Ord. Vice Ispány és T. Onodi István Fő Notárius urakat rendelték ki a' Tökintetes Státuszok és Rendek.

* * *

Szatthmár Vármegyéből. Nagy Károly Martz. 9 dikén 1802. — Ezen hónapnak nyolczadik napján tartatott közönséges Gyűlésen ezen Vármegyének Rendei az emberiségnek annyira hafznos tehén himlő bé óltásának minél hamarébb leendő közönséggé való tételét eszközölni kívánván azt határozták meg, hogy azon két seborvosok, a' kik a' tehén himlőt ezen Megye kebelében legelőször bé óltani fogják, hufzon négy aranyokat jutalmúl vegyenek. —

Ez alkalmatossággal fel olvastattak az Ország Gyűlésére meg hívó Regalisok, 's azonnal követeknek el választattak T. K. Tanácsos, és Első All Ispán *Benedekfalvi Luby Károly*, 's Tábla Biró T. *Kis Rhédei Rhédey Lajos* Urak. Most említett All Ispán Úr, már a' legközelebbi három Diétákon jelesen meg különböztette magát.

* * *

Rima Szombath, Mártz 12 dikén. — „Már mi is érezzük, ha kéltöbben is, mint mások, amaz áldott találmánynak, a' tehén-himlő-óltásnak meg bcsülhetetlen gyümöltseit, mellynek ki terjesztésében, a' mi derék seborvosunk Szilágyi József Úr fáradhatatlanúl foglalatoskodik, és a' hol lehet, lakosainknak bal vélekedéseket, a' kik ennekelötte való idökben, tsupán csak az isteni gondviselésre támaszkodván az istentől rendelt gyógyító eszközöket meg vetették, tehetsége szerént el háritani igyekezik.

Ezen tehén himlő bé óltásra, a' Magyar Ku-

riának égygyik érdemes Szerzője, kinek kebelünkben lett születésével nemes városunk díszeskedik, szolgáltatott alkalmatosságot, a' ki egyik érdemes előjárónknak Angliából hozott tehén himlő matériával kedveskedvén, ennek munkasága által Crvosainkat ezen áldott találmánnyal való élésre fel serkentette. — Eljenek az illy jó hazafiak, a' kik távol létekben is kedves hazájoknak boldogságán munkálódnak. De a' haza is sokkal tartozik az ilyeneknek.

* * *

Csongrád Vármegyéből, H. M. Vásárhelyről
Mártz. 4-dikén. — Minthogy úgy tapasztalom, hogy ezen Tisza, Körös, és Máros közről (mely sokaktól szinte ultima Thuléának gondoltatik) kevés levelezői vagynak a' Kurirnak, tehát e' következőket kívántam közleni ezen mi vidékünk-ről:

A' tél nállunk tegnapi napon igen szépen megborotválkozott; és most már, minekutánna Juhos gazdáink 11 hetek alatt ki üresítették volna szénás kertjeiket, meg nyuzogatták volna tok juhaikat, vagy tavalyi báránnyaikat, szép tavaszi napok kezdik magokat jelengetni. A' patsirták rá pendítették szokott notáikat, és a' fűftös bereseket serkengetik, hogy el hagyván téli alufékonyságaikat, 's elő szedvén ekéiket, rosdás vasait, és egyéb szántó kélségeiket, hasogassák azoknak a' földeknek hátaikat, a' mellyektől az engedelmes vizek alatsonyabb helyekre vonták le magokat.

Azért ejtém így szavaimat; mert rész szerént az említett folyó vizeknek áradásai, rész szerént a' téli sok effözések és havazások annyira meg töltötték a' lapályosabb helyeket, hogy azokban a' szántás vetés ez által gyakorolhatatlan. Sőt a' mi több, vége van illyen helyeken az öfzi ve-

téseknék is. Holott azomban, még a' hátafabb földekben lévő vetések is két szomorú letzkét kezdenek adni a' szántó vetőnek. Az első ez, hogy igen gazdag aratást ne reményljen, mert mind az őlszel, mind pedig a' télen a' lágy hó alatt sok helyen meg örlötték a' magot a' temérek egerek. A' málik ez: Hogyha a' szántó-vető a' maga javát akarja, vesse bé most ujra szántott földet vagy tavasz búzával, vagy ott a' hol igen kevés maradt az egértől, árpával; mert különben tágas nyomai lésznek a' tövis és bogátskóró átkának. — A' melly letzkéből, valamint a' juhos gazdák a' bagja helyekből, és a' ki terített bőrökből ezt a' tudományt tanútták, hogy a' birka gyapjának másájját 50, a' Magyar juh gyapjának százát 40 forinton tartogálják: úgy a' szántó vetők is *ab utili, et necessario* vévén fel a' dolgot, ezt a' tudományt tanútták, hogy a' búzának köblit 6, az árpának pedig 3 forinton tartogálják; még a' mellett is, hogy Tek. Várme gyénk a' izegénységnek kedvezni akarván, görbe izemekkel nézi azokat a' nyerekedőket, a' kik az életet ki felé takarítják, és drágaságot szereznek. —

Nállunk is nem kevés áradása vagyon a' vizeknek; a' föld árja őszve ért az ég árával. Az alacsonyabb helyen épült házakban fel fakadt a' víz, melly miatt a' fetske ház módjára épült falak omlanak: pintzéinkben az ászkok (mivel a' boros hordó nem igen terheli) uszkálnak. A' mi *Hod* nevü tónknak, már is annyi leve érkezett, hogy van 20 elztendeje miolta ennyivel nem bővölködött. Szinte Szegedik, melly ide Országos 2 mértföld, sík viznél egyebet alig látunk; a' honnét az ide. vivő, leg alább is egy mértföldet tartó töltések szorgalmatosfan jobbittatnak, hogy ne talám ezen derék kereskedő várossal való közösülésünk, el ne vágattalék.

A' sok lévnek majd talám lesz húsa is, ha talám annyi nem is mint vala a' régi időben, mikor a' potyka önként bé mászott a' süte kemenczébe, és ekkor én is próbát teszek a' halakkal, millyen szappant lehet préselni belőlök; ha úgy nem járnék, mintegy érd. Barátom a' Minister *Chaptal* mosásával. Ő próbát tett, bízta magát, de csak félig succedált. És minthogy még próbát akar tenni, a' mostani hibát ezekkel menteti:

1. Nállunk a' fa hamu nem olyan erős mint a' felső Országokon, a' hol Cser-Bikk és Tölgyfákkal tüzelnek. A' mi tüzi fánk többnyire vizen jött, az is pedig nagy részént fűzfa, nyárfá, és ezekhez hasonló puha fa, mellyeknek sikeretlenebb a' hamúja. Azomban a' tüzi fának szük volta miatt itt ritkán is lehet tiszta a' hamu, mert hogy tüzi fánkat kéméljük, ottan ottan tőzeggel is kell tüzelteni; óhatatlan pedig, hogy a' szolgáló ennek hamvát, a' fának hamujával a' tüzhelyen öszve ne keverje. Azért is ő, az alföldön jobbnak, és könnyebben is szerezhetőnek itélné a' szék söt, mivel ennek a' nélkül is hazánkban leg inkább az alföld a' hazája, tsak hogy mértékének valóságos mennyiségét nem éppen könnyű leszen ki találni.

2. Az óltott mésznél minden esetben alkalmatosabbnak itéli az óltatlan meszet; mert ez némü némü erőt és tüzet ad magának is a' hamunak, vagy szék sónak, mellyet az óltott mész nem tselekízik.

3. A' viz mértékénn is kételkedik, azt a' lág matériáléjjához képest sokalja; és úgy gondolkodik, hogy talám a' Kurir ezt a' szót *Maas* fordította pintnek, holott egy Német *Maas*, fél meszszejjel is kevesebb egy Magyar pintnél. — Meg lehet hogy mások is gondolkodtak ekképpen: azért is jó volna talám ha a' Kurir írói

még erről Jegyzéft tenni nem sajnállanának, és annak is gondosan utánna járnának, mi módon lehet a' mosó edényt leg könnyebb móddal úgy el készíttetni, hogy a' levegő az edényben lévő ruhához ne férhetne.

Ezen érd. Barátom a' Rumfort leveffével is próbát tett, de úgy találta, hogy nem az alföldi 'siros betyár gyomrához való: és tsak akkor ennék meg ezt az alföldi kényes tselédek mikor e' között, és a' böngyöle között kellene választást tenni. És ez a' manna, a' melly más napra el nem áll, nem ér fel azokkal a' hússal tele fazekakkal, domború kenyerekkel, nagy sajtokkal, darab szalonnákkal, mellyeket ezek (per leges, úgy szokták az apáink is) napjában, néha négyfzer is, kezekben forgatnak. Mindazonáltal ez a' Jegyzés nem akar e' mellett semmit le vonni Rumfort Urnak sem physical sem morális ditsőllégéből. — Ezen érd. Barátom most majd a' tavaszi Izántásonn próbát akar tenni a' földi Mogyoróval is, melly mi módon fog succedálni, annak idejében a' Mezei Gazdaság iróival közlöm.

Azt irám oda feljebb, hogy nállunk a' lapjossabb helyekenn épült házakban, u. m. vájog falakban, sár kerítésekben nem kevés kárt tesz a' viz. Itt pedig azt irom, hogy a' dombosabb helyen alkotott épületekben nem kevesebb kárt tesz a' patkány. — Ez a' szenvedhetetlen féreg nállunk, kivált 2 esztendő óta, szembetűzőképpen szaporodik. Nem tsak mezei szállásainkon, hanem ide baza is, táborral quártéjoz ez a' féreg hajlékainkban. Vermeinket, életes házainkat, kamaráinkat, apró barom fiainkat szabadondéz-málják; sőt magunk is enni adunk nekik sertés ollainkban, a' hol fort vesznek a' válúkon, és a' sertések körül nagyobb jussal birnak, mint a' tékozló fiú; még éjtizakánkét is fel keresnek ben-

nünket háló szobáinkban hogy leg édeffebb álmunkat is akadályoztassák. — Sok tehetős gazdák summáffan fizetnének, ha ezen szemtelen vendégektől meg szabadúlhatnának.

Nagy halznunkra fogna szolgálni, ha a' Mezei Gazdaságot tárgyazó levelekben, vagy a' Kurirjirói, valamely külfő tudósításból, vagy valamelyik jó Magyar mezei gazda a' maga tapasztalásaiból, megtanítanának, hogy ezen kártékony állatoktól miképpen menekedhesünk meg?

Igaz, hogy az el múlt nyáron járt nállunk egy patkány ölö, a' ki jó fizetésért sok százakat el vesztett. De ismet egy hijjok sints. És mivel mesterlégét szép ígéretekkel is ki nem tanulhatuk; én ha rajtam állana az ilyen hazafit nem botfáttanám sehova addig, mig közönséggé nem tenné találmányát. — Ez az ember Borbély mesterléget gyakorolt: de miólta a' maga patkányain fokizori próbálgotásai után meg tanulta ezt a' mesterségét, azólta ő is másokkal borotváltatja és frizéroztatja magát; ölzve dugja kezzeit, és még is a' patkány bőrből gavallér. — Az ő mérgének is essentiális része kétség kívül egérkö, vagy maszlag; és ebbe keveri az apróra gömböjgetett lágy kenyér beleket. De mi tselekelzi oiztán azt, hogy a' patkányok reá ne esmérjenek; és noha lyukaik előtt halomra döglenek miatta, még is oily édesdeden sietnek ezekre a' kenyér beletskékre, mint a' legyek a' leg jobb móddal készült légy-vizre? Ez az a' mi rostában maradt, és a' mirül halgat a' mi külföldink.
(A' tööbi következik.)

* * *

A' Cs. és Kir. Bécsi minden némü lakatos mives Tárról való háromszori Tüdosítás.

Az úgy nevezett *Neumarkton*, a' klaftrom útzában, az 1119 szám alatt lévő Porcellan áros

házában, az 1795 ik esztendőnek Augusztus' hónapjában fel állítatott lakatos miveknek magazinumát, avagy tárát. Ő Cs. és Kir. Felsége 1798 ik esztendőben, Mártius 6-ik napján költ kegyelmes udvari decretuma által is jóvá hagyni méltóztott.

Az ezen Tárhoz közös Társaság, Ő Felségének azon különös kegyelmessége által fel serkentvén, tartozó kötelességének esmérí az Erd. Publicumnak azt tudtára adni, hogy mindenféle lakatos mivekkel, vas kályhákkal, Belgiomi főző vas kementzékkel, és ama híres *Haestöl* találattott, fát kémellő főző alkotmánnyal kinek kinek szolgálhat; hogy ezeknek a' kézmiveknek lehető 's minden alkudozás nélkül való árrok meg van határozva; következésképen, azoknak felettébb való árroktól senki sem tarthat. — Egyfzersmind arra kötelezi ezen lakatos kézmivek Tárjához közös Társaság önnön magát; hogy azon bizodalomra és jó tettzésre; a' melyet mind az ide való; mind a' külföldi Publikumtól nyerni szerentsége volt, ennekutánna is igyekezni fog magát méltónak tenni, 's mindenkör szép, jó, erős, és tartós lakatos mivekkel szolgálbi igyeckzik az Erd. Publicumnak.

Ennekfelette, minden itthoni és külföldi uraknak parantsolatjokra kéz ezen Társaság olly lakatos miveket kézfiztetni; a' minémü kívántatni fog, a' melly végre teendő rendeléseket hozzájok ekként utasítani méltóztassanak: *An die Kaiserl. Königl. privilegirte Schlosser • Waaren • Niederlage in Wien.*

A' mai újság mellett küldjük a' *Mezei Gazdaság*' második kütetje, első Csomójdának B. ár-kussát.

P. D.